

Kovács Levente - Pál Zsolt**A hazai elszámolásforgalom az elmúlt másfél évtized tükrében**

Az elmúlt bő másfél évtized meghatározó jelentőségű volt a gazdaság alapjául szolgáló egyik legfontosabb háttérrendszer, az elszámolásforgalmi szolgáltatás kialakulása és fejlődése terén. Az 1994 novembere óta tartó időszak a magyarországi automatikus elszámolás korszaka, amelynek során kiegyensúlyozott működés, folyamatos fejlődés és többé-kevésbé töretlen forgalombővülés volt tapasztalható. Tanulmányunkban ezen időszak eseményeit, a klíringszolgáltatás jelenét és a közeljövő – várhatóan nagy hatású – változásait mutatjuk be.

Kulcsszavak: elszámolásforgalom, pénz, átutalás, ACH, GIRO.

JEL-kód: E42, G20

A gazdaság korszerű működtetéséhez elengedhetetlen a stabil, megbízható klíring szolgáltatás megléte. Az elszámolásforgalom tulajdonképpen a modern gazdasági élet „vérkeringését” biztosítja. Magyarországon 1994 vége óta használnak automatizált bankközi elszámolási rendszert. Az ezt működtető hitelintézeti elszámolóház, azaz a Giro Elszámolásforgalmi Részvénytársaság alapítására már 1988-ban sor került, azonban a Bankközi Zsírórendszer elindulását tekinthetjük a jelentősebb, a hazai elszámolásforgalmat alapvetően megváltoztató eseménynek. Azt, hogy kialakult elszámolásforgalmi rendszer által nyújtott szolgáltatások a gazdaság számára nélkülözhetetlenek jól mutatja, hogy a rendszert az Magyar Nemzeti Bank „rendszer szempontból fontos fizetési rendszer”-nek minősítette és működését folyamatosan ellenőrzi, felügyeli.

Tanulmányunkban – a kötet apropójához csatlakozva - elsősorban az elmúlt bő másfél évtized eseményeivel foglalkozunk, különös tekintettel az elszámolóház működésére, a szolgáltatások körének bővülésére, technikai újításokra, fejlesztésekre. A ma rendelkezésre álló információk alapján felvázolunk továbbá egy képet a közeljövőt érintő fontosabb tervekről, projektekről, várható tendenciákról.

Előzmények

A magyarországi elszámolásforgalom történetének három korszakaszát különböztetjük meg:

- (1) Az első korszak 1893-tól 1948-ig tartott, amikor is a kiegyezés utáni Magyarországon felgyorsult pénzügyi fejlődés következményeként létrehozták és működtették a mai GIRO Zrt. és KELER Zrt. jogelődjét a Budapesti Giro és Pénztáregylet Rt-t.
- (2) A második korszak 1948-tól 1994-ig tartott. Ezen időszakban az államosított Budapesti Giro és Pénztáregylet Rt. működtetése a Magyar Nemzeti Bankba került, ahol az erre szakosodott terület elsősorban manuális alapon látta el ezt a tevékenységet.
- (3) A harmadik korszakot 1988-tól (cégalapítás), illetve 1994-től (elszámolásforgalmi szolgáltatás indulása) számoljuk, mely az ún. automatikus elszámolási korszak. Ekkortól a hitelintézeti elszámolásforgalmat az erre a célra létrehozott GIRO Elszámolásforgalmi Rt. (mai nevén GIRO Zrt.) végzi teljesen automatizáltan, elektronikus alapon. A továbbiakban ennek az időszaknak az elszámolásforgalom-történetével kapcsolatos információk kerülnek bemutatásra. (Ferber-Nagy, 1990)

Az automatikus elszámolás iránti igények kiváltójának tekinthetjük a kétszintű bankrendszer kialakulását, amely hazánkban 1987. január 1-jével következett be. A Magyar Nemzeti Bank hitelgazgatóságából, a budapesti intézetéből, és az Állami Fejlesztési Bank egy részéből három kereskedelmi bank jött létre – Magyar Hitelbank, Országos Kereskedelmi és Hitelbank, Budapest Bank –, illetve a korábbinál lazább szálak fűzték a jegybankhoz az Országos Takarékpénztárt, a Magyar Külkereskedelmi Bankot, valamint a Pénzüntézeti Központtól különvált Általános Értékforgalmi Bankot. Ezzel fő elemeit tekintve gyakorlatilag különváltak a kereskedelmi és a jegybanki funkciók.

„Az új pénzüntézetek megalakulásával együtt jelent meg az az igény, hogy a kor technikai színvonalán álló fizetési rendszer alakuljon ki, amelyben a hitelintézeti elszámolóház számítógépes informatikai és távközlési rendszerekkel nyújtja szolgáltatásait. Így a bankok közti pénzforgalmi elszámolás teljes egészében elektronikus alapra kerül; a bankközi pozíció kiszámítása és kiegyenlítése naprakésszé válik; az úton lévő pénzek összege csökken; a fizetési forgalomhoz kapcsolódó információk pontosabbá válnak és gyorsabban jelennek meg.” (Angyal Zoltán)

Az automatikus elszámolási korszak kezdete

A GIRO Rt.-t 1988 decemberében alapította meg 12 pénzüntézet - köztük a Magyar Nemzeti Bank. A GIRO Rt. 1988. és 1994. között a tulajdonos pénzüntézetek és azok ügyfeleinek érdekeit és igényeit kielégítő, a fizetési rendszer kockázatát alacsonyan tartó elszámoló rendszer megtervezésén, az érdekek egyeztetésén és a bankközi klíring rendszer kiépítésén dolgozott. A fő szakmai feladatot annak megoldása jelentette, hogy az egyes bankok képesek legyenek a giro előírások szerinti adatfeldolgozásra. (Fogaras, 1997)

A BZSR kialakítása

Az új giro rendszerre történő átállás (Bod Péter Ákos MNB elnöksége idején) az akkori papír alapon történő könyvelés¹ kiváltását célozta meg. A jegybank pályázatát egy francia cég nyerte, amely a valós idejű, nettó elszámolási rendszer², az ún. GIRONET kialakítását 1992-ben be is fejezte, az 1993. január 1-i indulás azonban nem valósult meg. A bankok fedezetlenségéből eredő kockázat kiküszöbölésére az MNB igazgatósága határozatot hozott a bruttó elv bevezetéséről: csak fedezettel rendelkező tétel teljesülhet a rendszerben. Ez a GIRONET teljes átalakítását vonta maga után, ezért csak 1994. január 1. lett új indulási dátumként megjelölve. Ekkorra azonban nem készült el a rendszer, sem a bankok, sem az MNB nem voltak készen a csatlakozásra. A GIRONET üzembe állítása lekerült a napirendről, helyette a batch rendszerű, de fedezet vizsgálat elvégzésére alkalmas bruttó elvű Bankközi Zsíró Rendszer (BZSR) megvalósításáról született határozat, amely az eredeti on-line rendszer háttér megoldása lett volna. A BZSR 1994. november 18-án kezdte meg működését. (Kovács, 2010)

¹ A hat klíring bank könyvelését az MNB végezte.

² A giro elszámolás nettó elve azt jelentette, hogy a fizetések a nap folyamán minden feltétel nélkül teljesülnek, majd a nap végén derül ki, hogy volt-e a banknak elegendő fedezete a számláján a fizetési forgalmának kiegyenlítésére.

1. ábra: A Bankközi Zsíró Rendszer működési alapelvei
 Forrás: Saját szerkesztés Fogaras (1997) alapján

Az elszámolásforgalom fejlődése

A GIRO Zrt. tevékenysége

Az 1995-ös év volt az automatikus elszámolás első teljes éve. A teljes bankrendszer és az elszámolásforgalom kiemelkedő jelentőségű eseménye volt az új pénzforgalmi jelzőszámokra való átállás, amelynek zökkenőmentes megvalósulásában nem kis szerepet vállalt a klíringház. Ebben az évben alakult meg a Magyar Államkincstár, és bekapcsolódott a klíringrendszerbe. A MÁK elszámolásforgalmi szerepe 1998-ra válik jelentőssé, hiszen ekkor válik több száz intézménye is klíringtaggá, és adja a többségét a csoportos (munkabér) utalási tranzakcióknak. A háttérintézmény – mint bankközi szolgáltató – tevékenysége az első években meghatározó jelentőségűvé válik, eredményessége kihat az egész bankrendszer hatékonyságára is. 1996 volt a második olyan teljes év, amely során az elszámolásforgalom új rendszere éles üzemi alkalmazásban vizsgázott.

A Bankközi Zsíró Rendszer – a hazai pénzforgalom résztvevőivel kialakított eredményes együttműködésnek is köszönhetően – továbbra is hibamentesen működött. Az elszámolásforgalmi rendszer további fejlesztése, korszerűsítése, a szolgáltatások körének és színvonalának folyamatos bővítése, az alapfunkció teljesítése nagy üzembiztonsággal valósult meg.

1997-ben indult el a csoportos átutalás és a beszedési szolgáltatás is, az első típus 1013 db tranzakcióval, a másodikban viszont nem történt tranzakció.

A szakemberek ekkor hívják fel először a figyelmet a koncentrációra, mely szerint a megbízások 5%-a adja a forgalmi összeg 82,5%-át.

Az 1988-ban alapított hitelintézeti elszámolóház 1998-ban jubileumi évet zárt. Az eltelt időszak tapasztalatait összegezve megállapítható volt, hogy a GIRO Rt. – kialakított üzemeltetési rendje, a személyi, tárgyi feltételei, az informatikai és biztonsági rendszere alapján – alkalmas az elszámolásforgalom megbízható lebonyolítására.

1998-ban a csoportos átutalások forgalmának többsége a Magyar Államkincstár számlavezetési körébe tartozó intézményektől származott. Az év elején indult szolgáltatáshoz később hétszáznál több intézmény csatlakozott.

A csoportos beszedési megbízások számának felfutása kezdetben elmaradt a csoportos átutalásokétól. 1998 végén még csupán 7 klíringtag küldött beszedési kezdeményezést, és a beszedőként bejelentett cégek száma is csupán 81 volt.

1998. november 25-én a GIRO Rt. megkapta az ISO 9002 tanúsítványt. A BKR üzemeltetéséhez a GIRO Rt. 1998 novemberétől folyamatosan megkapta az ISO 9002 minősítést, 2002-től pedig már a fejlesztésre is kiterjedő ISO 9001:2000 tanúsítvánnyal rendelkezik a cég.

1999-ben az integráción kívüli takarékszövetkezetek (TÉSZ) közvetlen klíringtagként csatlakoztak az elszámolásgazdálkodási rendszerhez.

Ekkor a tranzakciók többségét még mindig a hagyományos egyedi átutalások teszik ki (73%), míg a csoportos megbízások részaránya ugrásszerűen emelkedett, s az összes tranzakciók számának 26%-át adták.

A Magyar Államkincstárral közös fejlesztés során a GIRO Rt. 2001 márciusában bevezette a postai kifizetési utalványok befogadására és feldolgozására szolgáló rendszert. Továbbfejlesztésre kerültek a csoportos fizetések a bruttó elvű elszámolási rendszer bevezetésével. Szintén 2001-ben valósult meg a felhatalmazás üzenetek küldésének és fogadásának korszerűsítése.

A következő évek általános célkitűzése az átláthatóság fokozása, az ügyfélközpontúság kialakítása, a hatékonyság növelése és az elszámolásgazdálkodás zavartalan megvalósítása volt. Bevezették a projekt kereteiben történő fejlesztést.

Az elszámolásgazdálkodásba két új funkciót iktattak be. Az egyik a késői küldés, amely azóta lehetővé teszi a klíringtagok számára, hogy külön elbírálás nélkül, akár reggel hat óráig is küldhetnek feldolgozandó tételeket. A másik új funkció a banki számlaszámok formai ellenőrzése, ami jelentős egyeztetési munkát vett le a bankok válláról, pontosabbá és gyorsabbá téve a jóváírások teljesítését.

A GIRO Rt. megkezdi a Hiteles (elektronikus aláírás hitelesítési) szolgáltatást két bank és egy pénzügyi szervezet számára.

2003-ban az egyedi tranzakciók – továbbra is növekvő – darabszáma megközelítette a 100 milliót. Habár a csoportos tranzakciók számának növekedésétől az egyedi tranzakciók számának növekedése elmarad, még mindig nagyobb az egyedi tranzakciók részaránya. Ez az arány – a trendek alapján – hamarosan megfordul, hiszen a csoportos fizetési megoldások egyre nagyobb teret nyernek, és ezzel párhuzamosan az egyedi tranzakciók részaránya csökken. A csoportos tranzakciótípusokon belül megmaradt az átutalások és beszedések forintösszege között az eddig tapasztalt jelentős eltérés.

2003-ban az államkincstári intézmények száma meghaladja a 800-at.

2004-ben jubileumi (a cég kb. 15, az elszámolásgazdálkodás 10 éves) évet zárt a GIRO Elszámolásgazdálkodási Rt. 2004 decemberében. Tíz év telt el azóta, hogy 1994. november 18-án az első elektronikus átutalást lebonyolította. Az elszámolásgazdálkodás átlépte az éves 200 millió darabos határt.

Az átlagos tranzakcióértéket tekintve a csoportos átutalás és a csoportos beszedés között ahhoz hasonló nagyságrendi különbség tapasztalható, mint ami az egyedi és csoportos tranzakciók között. Ez azzal magyarázható, hogy míg a beszedések alapvetően a közüzemi számlák kiegyenlítésére használatosak, addig a csoportos átutalás döntően a nagyobb összegű munkavállalói bérkifizetés eszközeként szolgál.

A GIRO Rt. aktív szerepet vállal a Fizetési Rendszer Tanács által létrehozott munkacsoportok munkájában. A Tanács döntésének értelmében az egyik legfontosabb feladat a csoportos beszedések elterjesztése, arányának növelése, az ún. „sárga csekkes” befizetések visszaszorítása. 2005-ben a GIRO Rt. tevékenysége minden téren rekordokat döntött. Az elszámolásgazdálkodás területén a legnagyobb, egy nap alatt feldolgozott tranzakciószám meghaladta a hárommillió darabot. Ebben az évben összesen 222 millió tranzakciót, 55,6 billió forint értékben számolt el hibátlanul a cég.

Magyarországon is megvalósult a határokon átnyúló, kis összegű euró átutalási rendszerhez, az EBASTEP2-höz való csatlakozás, melyet (HUNSTEP2) a GIRO Rt. az MNB-vel közösen vég-

zett el. A hibátlan belföldi – forint alapú – elszámolásforgalom mellett, Magyarországnak a 2005-ös EBASTEP2 rendszerhez való csatlakozásával a társaság tevékenysége már a nemzeti határokon átnyúló, euróban bonyolított fizetésekre is kiterjed. Az elkövetkező évek egyik legnagyobb kihívása a SEPA-hoz (Single Euro Payment Area / Egységes Európai Fizetési Övezet) való csatlakozás.

A törvényi előírásoknak megfelelően³ a cégelnevezés, a működési mód pontos feltüntetésének megfelelően, Rt.-ről Zrt.-re változott 2006-ban. Ettől az évtől kezdődőleg a GIRO Zrt. és a BISZ Zrt. csak elektronikus formában készíti el közös Éves Jelentését.

A feldolgozott klíringtranzakciók növekvő száma és értéke azt mutatja, hogy a magyar fizetési kultúra fokozatosan korszerűsödik és tér át a készpénzről a banki átutalásra. Az európai pénzforgalmi folyamatokban bekövetkező változásokra, illetve az euró bevezetésével kapcsolatos feladatokra tekintettel a GIRO Zrt. a Roland Berger stratégiai tanácsadó cég közreműködésével megkezdi a társaság hosszú-távú stratégiai koncepciójának kidolgozását.

A GIRO Zrt. szolgáltatásainak igénybevétele ebben az évben minden területen rekordokat döntött. A bankközi elszámolásforgalomban a napi átlagos feldolgozott tranzakciószám már éves szinten is meghaladta az egymillió darabot, valamint a napi átlagos elszámolt tranzakciók értéke a 262 milliárd forintot. November és december egy-egy kiemelkedő napján a tranzakciószám meghaladta 3,2–3,3 millió darabot.

A BISZ Zrt.-nél az ügyviteli és a Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR) harmonizációja a GIRO Zrt. szolgáltatásaival, rendszereivel, eszközeivel megkezdődött, amelyeknek eredményeként költséghatékonyabb, korszerűbb szolgáltatást tud a cégcsoport biztosítani ügyfelei számára.

A GIRO Zrt. igazgatósága elfogadta a Roland Berger tanácsadó cég bevonásával elkészített hosszú távú stratégiát (GIRO, 2/2007/3). A GIRO Zrt. missziója: Elsősorban a magyar pénzügyi szektor kiemelt elszámolásforgalmi és kreditbüro szolgáltatója, melyet megkülönböztet bizalmi adatkezelése és megbízhatósága. A Stratégia az elsődleges elszámolásforgalmi feladat mellett kiemelten említi az EURO magyarországi bevezetésére való felkészülést, a hitelreferencia és kockázatkezelést támogató szolgáltatásokat, továbbá a mérethatékonyságot, versenysemlegességet, biztonságos működést, átláthatóságot valamint – a kor irányának megfelelően – az ügyfélcentrikusságot és hozzáadott értékű szolgáltatásokat.

A GIRO Zrt. csatlakozott a 2008-ban megalakult Magyar SEPA Egyesülethez, így a társaság a tavalyi évhez hasonlóan aktívan részt vesz a SEPA⁴ hazai bevezetésének szakmai előkészítésében.

Szolgáltatásfejlesztési tervének középpontjában az elszámolásforgalmi rendszer alapszoftvercseréjének, az InterGIRO projekt első fázisának megvalósítása állt. Összhangban a közép- és hosszú távú stratégiával a cég jelentős mértékben átalakította a szolgáltatási struktúráját, amelynek eredményeként letisztult, átlátható és kiszámítható működést, az üzleti kockázatok minimalizálását, a rendelkezésre állás definiálását és a szolgáltatások hatékonyabb megvalósítását érték el.

2008-ban – az előző évvel ellentétben – az egyedi tranzakciók darabszámának növekedési üteme alacsonyabb volt, mint a csoportos fizetési módoké.

A BISZ Zrt.-nél a növekedés a lakossági rendszerben mintegy 15%-kal, a vállalkozói rendszerben pedig 31%-kal haladta meg az előző évet.

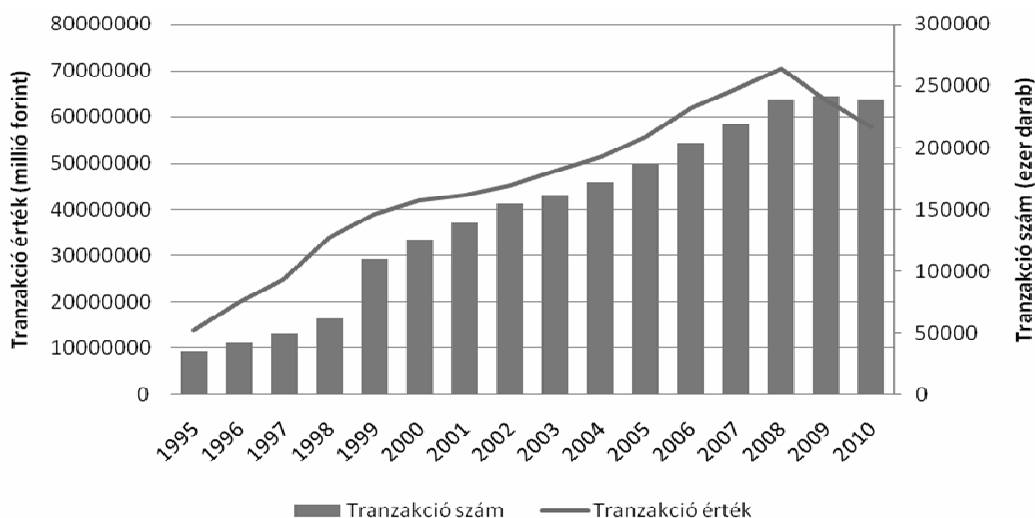
A világgazdasági válság hatása a klíringforgalomban is éreztette hatását (2. ábra). A klíringtranzakciók 289 milliós darabszáma az elmúlt években tapasztalt 8 %-os növekedéssel szemben csak 2%-os növekedést mutatott. Míg a feldolgozott klíringtranzakciók összértéke 9,7%-kal csökkent, értéke 63,5 billió forint volt.

³ 2005. évi LXII. tv. 165. §-ával módosított 1997. évi CXIV. tv. 177.§ /4/. bekezdés

⁴ Single European Payments Area – Egységes Euró Pénzforgalmi Övezet

A BISZ Zrt. is a válság negatív hatásiról számolt be: a vállalati élő szerződések száma 5,4%-kal csökkent, a lakossági (ez a rendszer negatív listás!) fennálló hitelmulasztások száma 56%-kal nőtt, így a rendszerben összesen már 790 ezer természetes személy szerepel.

A BISZ Zrt.-vel az elmúlt években előkészített sinergiahatások megvalósításra kerültek, így a pénzügy és a HR után az informatikai üzemeltetési tevékenységek is átkerültek a GIRO-ba.

2. ábra: Az elszámolási tranzakció-forgalom alakulása
Forrás: Saját szerkesztés a GIRO Zrt. adatai alapján

A klíringforgalom tekintetében 2010-ben a szakemberek már pozitív irányú elmozdulásra számítottak, de a tényleges forgalom nem igazolta a várakozásokat, bár ennek okai nagyrészt az elszámolásforgalmi tranzakciók sajátosságaiban rejlenek. A válság megfigyelhető negatív hatásai ellenére 2010-ben új napi forgalmi rekord született (4.218.455 darab). A napi forgalom további három alkalommal haladta meg a 3 milliós darabszámot, és 21 alkalommal a 2 milliós határt.

Elszámolásforgalmi ügyfélkör

A klíringtagok köre kezdetben folyamatosan bővült (az indulási évi 43-ról 2000-re 55-re nőtt), majd stagnálást figyelhetünk meg. Az egyes hitelintézetek megszűnése vagy kivonulása, új pénzügyintézetek piacra lépése, összeolvadások, szétválások stb. miatt a tagok száma és összetétele kis mértékben évről évre változott. A korai növekedés elsősorban a Takarékbank alól kivált ún. TÉSZ-es takarékszövetkezetek 1999-es egyéni csatlakozásának volt az eredménye. A klíringtagok száma 2011. április 1-i állapot szerint 54 (3. ábra).

A klíringtagok mellett léteznek ún. „nem klíringtag hitelintézetek” - megközelítőleg kétszáz intézmény -, amelyek levelezett bankként valamely klíringtagon, azaz levelező bankon keresztül, közvetett módon kapcsolódhatnak a BKR-hez.

Alsónémedi és Vidéke Takarékszövetkezet	Magyar Cetelem Bank Zrt.
AXA Bank Europe SA Magyarországi Fióktelepe	Magyar Export-Import Bank Zrt.
Banco Popolare Hungary Bank Zrt.	Magyar Nemzeti Bank
Bank Of China (Hungária) Zrt.	Magyarországi Volksbank Zrt.
BNP PARIBAS Magyarországi Fióktelepe	Mecsekkörnyék Hitelszövetkezet
Budapest Hitel -és Fejlesztési Bank Nyrt.	Mecsekvidéke Takarékszövetkezet
CIB Közép - európai Nemzetközi Bank Zrt.	Merkatil Bank Zrt.
Citibank Europe Plc. Magyarországi Fióktelepe	MFB Magyar Fejlesztési Bank Zrt.
Commerzbank (Budapest) Zrt.	MKB Bank Zrt.
Credigen Bank Zrt.	Nagykátai és Vidéke Takarékszövetkezet
Crédit Agricole Corporate and Investment Bank Mo.-i Fióktelepe	Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyrt.
Dél-Dunántúli Regionális Bank Zrt.	Oberbank AG Magyarországi Fióktelep
Deutsche Bank Zrt.	Örkényi Takarékszövetkezet
Erste Bank Hungary Zrt.	Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezet
FHB Földhitel - és Jelzálogbank Nyrt.	Porsche Bank Zrt.
FHB Kereskedelmi Bank Zrt.	Raiffeisen Bank Zrt.
Fundamenta-Lakáskassza Lakástakarékpénztár Zrt.	Soltvadkert és Vidéke Takarékszövetkezet
FÜZES Takarékszövetkezeti Hitelintézet	SOPRON BANK BURGENLAND Zrt.
Gránit Bank Zrt.	Szarvas és Vidéke Takarékszövetkezet
Hajdúdorog és Vidéke Takarékszövetkezet	Széchenyi István Hitelszövetkezet
Hanwha Bank Magyarország Zrt.	Szegvár és Vidéke Takarékszövetkezet
ING Bank N.V. Magyarországi Fióktelepe	Szentesi Hitelszövetkezet
KDB Bank (Magyarország) Zrt.	Takarékbank Zrt.
Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.	TISZA Takarékszövetkezet
Központi Elszámolóház és Értéktár (Budapest) Zrt.	Tiszántúli Első Hitelszövetkezet
MagNet Magyar Közösségi Bank Zrt.	Turai Takarékszövetkezet
Magyar Államkincstár	UniCredit Bank Hungary Zrt.

3. ábra: A Bankközi Klíring Rendszer tagjai (2011. április 1-i állapot)
 Forrás: Saját szerkesztés a GIRO Zrt. adatai alapján

Díjszabás

A működés első évében az elszámolásforgalmi adatok alapján elegendő tapasztalat halmozódott fel a pénzforgalom alakulásáról, a trendekről és tranzakció típus arányokról. Így jól modellezhető, érzékelhető nagyságú díj csökkentés kerülhetett bevezetésre 1996. január 1-ével.

1997-ben a klíring díjak többször módosultak, a minimum díjak 5 Ft-ról 8 Ft-ra emelkedtek, hogy jobban tükrözzék a tranzakciós költségeket, ugyanakkor az értékfüggőség 0,25%-ról 0,21%-ra csökkent, de megmaradt az %-es díj, hiszen a nagyobb értékhez nagyobb pénzügyi felelősség tartozik.

1999-ben a díjak tovább csökkentek, az ezrelékes díj 0,21%-ról 0,11%-ra, a maximum díj az addigi 1.000 Ft-ról 800 Ft-ra.

2000-ben a díjak újfent csökkentek, az ezrelékes díj 0,11%-ról 0,1%-ra, a maximum díj 800 Ft-ról 400 Ft-ra, miközben a beszedési megbízási díj az addigi 4 Ft-ról 5 Ft-ra emelkedett. A csoportos megbízási díjaknál a minimum díj az addig 5 Ft-ról 6 Ft-ra nőtt, az ezrelékes díj pontosan követte a klíringstruktúra ezrelékes díjait, a megbízási díj pedig az addigi 14 Ft-ról 16 Ft-ra

emelkedett, a közvetlen befogadás (ez a MÁK-ot jelenti) díja az 1998-as 0,33%-ról, 1999-ben 0,3%-re, majd 2000-ben 0,29%-re csökkent.

2001-ben a következő díjlemek csökkentek: maximum díj, közvetlen benyújtású minimum és ezrelékes díj.

2002-ben az elszámolásforgalmi díjak tovább csökkentek, minimum díjak emelkedtek, maximum díjak közel 50%-kal csökkentek; a díjterhelés összességében csökkent. Terv készült az egységes tranzakciós díj 2006-os bevezetésére.

2003-ban további haladás történik az elszámolásforgalmi egységes díjpolitika irányába: a minimum díjak nőnek, a maximum díjak pedig csökkennek.

Az elszámolásforgalom indulásától 2006-ig a klíringtagok az átutalt tranzakciók összege alapján fizettek díjat. A GIRO Zrt. 2006.-ban bevezette az összegfüggetlen, egységes tranzakció-alapú díjazást (20 Ft/tétel) (GIRO, Igazgatósági Előterjesztés, 7/2009/2). A 2010-es tranzakciós díj (17 Ft/tétel) több mint 150-szer kisebb, mint az 1995. évi maximum díj volt.

BISZ Zrt.

A BISZ Zrt.-t 1994. február 15-én zártkörű részvénytársaságként nyolc vezetőbank alapította a hitelnyújtás kockázatát csökkentő hitelinformációs adatbázis létrehozására. 1996-ban egy tőkeemelésnek köszönhetően a tulajdonosi kör öt új pénzügyi vállalkozással bővült.

A Bankközi Adós- és Hitelinformációs Rendszer (BAR) 1995-ben kezdte meg működését a vállalkozások hitel- és hiteljellegű szerződéseinek teljes körű nyilvántartásával. A rendszert a pénzügyi intézmények töltik fel vállalkozási és lakossági hitelinformációs adatokkal és ők is használják hitelbírálati folyamataikban.

Az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) jelentősen bővítette az adatbázist felhasználók körét, hiszen a hitelintézetek, szakosított hitelintézetek mellé valamennyi pénzügyi intézmény, valamint a befektetési hitelt nyújtó befektetési társaságok csatlakozását is előírta.

1997-ben a Hpt. módosítása megteremtette a természetes személy hiteladósok negatív listás nyilvántartásának jogi alapjait. Ennek köszönhetően a BISZ Zrt. 1998-ban megnyitotta az ilyen személyek hitelmulasztásainak nyilvántartására szolgáló rendszerét.

A rendszer fejlődésében a következő mérföldkövét a 2000. évi CXXIV. törvény jelentette. A Hpt.-nek ez a változtatása ismét jelentősen növelte a BAR hatálya alá tartozó adatok körét, így az kibővült a vállalkozási sorban állások, kártyaelfogadóhely visszaélések és a lakossági bankkártyavisszaélések nyilvántartásával.

2003 májusában a tulajdonos pénzügyi intézmények részvényeiket eladták a szintén pénzügyi intézmények tulajdonában lévő GIRO Elszámolásforgalmi Rt.-nek, és ezzel a GIRO Rt. vált a BISZ Rt. kizárólagos tulajdonosává.

Ez előtt a BISZ Zrt. és a GIRO Rt. tulajdonosi köre és tulajdonosi aránya szinte azonos volt. Ezen felismerés és a lehetséges szinergiahatások miatt kezdeményezte Legeza Péter a BISZ Rt. megvásárlását. A közel azonos tulajdonosi arányok miatt a vételárát alacsonyan lehetett tartani (Lásd a következő évek magas nyereségességét!). A GIRO Rt. a BISZ Rt. megvásárlásával, az adósnilyvántartó rendszer információival teszi teljessé az adatszolgáltatását. Az elektronikus aláírás hitelesítési szolgáltatásával és tapasztalatával pedig a magasabb elektronikus biztonsági megoldások hitelintézeti bevezetését támogatta.

2005-ben a BISZ Zrt. új szolgáltatásként elindította a BAR hiteljelentést, ami egy komplett ügyfél riport formájában jeleníti meg az ügyfél hitelreferencia adatait.

2006. január 1-jétől hatályos Hpt. részletesen meghatározta és törvénybe foglalta a Központi Hitelinformációs Rendszerre vonatkozó szabályokat. Ennek következményeként változtak a vállalkozási és a lakossági rendszer szabályai és adatai is. Ezen kívül a törvény bevezette a szándékos hamis adatközlés miatt elutasított lakossági hitelkérelmek nyilvántartását, valamint a referenciaadattal kapcsolatos per, illetve a referenciaadat-átruházás intézményét. A törvény által előírtak teljesítését követően a BAR átalakult, és Központi Hitelinformációs Rendszer (KHR) néven működik tovább.

Technikai, informatikai fejlesztések

Az általunk áttekintett időszakban két fontos informatikai rendszer, korábban a BKR, majd az InterGIRO rendszer szolgálta ki a hazai elszámolásforgalmat. Az alábbiakban ezekről esik szó.

BZSR/BKR:

1992 augusztusában a francia BULL cég bemutatta és átadta az elkészült elszámolásforgalmi rendszerét. Az általuk szállított nagygépes (DPS8), fedezetvizsgálat nélküli nettó elszámolású GIRONET rendszernek nem volt háttér megoldása, ezért döntés született egy PC hálózaton kifejlesztendő tartalék rendszer a TZSK (Tartalék Zsíró Központ) létrehozásáról, melynek fejlesztése 1993 októberében indult. A bruttó elszámolás mellett való döntés után ez az eredetileg tartaléknak szánt rendszer került előtérbe és kezdte meg működését immáron Bankközi Zsíró Rendszer (BZSR), majd Bakközi Klíring Rendszer (BKR) néven. A BKR 1994-es éles indulásától kezdve az 1998. évi leállításáig egyetlen napon sem hibázott, nagyságrendileg 2 milliárd tranzakciót dolgozott fel.

InterGIRO:

A 2009-es év során hosszú előkészítést és mindenre kiterjedő, alapos tesztelést követően november 2.-i elszámolási nappal bevezetésre került az InterGIRO, a GIRO Zrt. új elszámolásforgalmi rendszere (GIRO, Igazgatósági határozat, 7/2009/4). A néhány hetes pilot és négy hetes hibamentes párhuzamos működést követően a korábbi elszámológépek végleg nyugdíjazásra kerültek. A korszerű, Java-alapú, a további fejlődéshez is jó alapot nyújtó alkalmazást a Montran Corporation (New York, Egyesült Államok) szállította, amelynek több mint 35 országban működik klíringsoftvere.

Az InterGIRO platform 2009 novemberében kezdte meg működését és az eddigiekben beváltotta a hozzáfűzött reményeket, a működési tapasztalatok kedvezőek. Az elszámolásforgalmi szolgáltatás rendelkezésre állása megfelelt az elvárt szintnek.

Az InterGIRO továbbfejlesztésével, az InterGIRO2 projekt keretein belül fog megvalósulni hazánkban a napon belüli többszöri elszámolás, amelyet az 5. pontban tárgyalunk bővebben.

Szolgáltatások fejlődése az elmúlt másfél évtizedben informatikai szemszögből

1995-ben az elszámológépek az MNB megbízásából elkészítette – elsősorban a bankok és a nagy ügyfélkörrel rendelkező gazdálkodó szervezetek számára – a régi és az új számlaszámok megfeleltetését megkönnyítő, CD-n forgalmazott adatbázist és számítógépes programot, valamint kialakította és működtette az egyedi számlaszámok telefonos lekérdezésére alkalmas GIROPHONE szolgáltatást. Az év fontos eseménye volt továbbá a GIROMAIL levelezőrendszer elindítása.

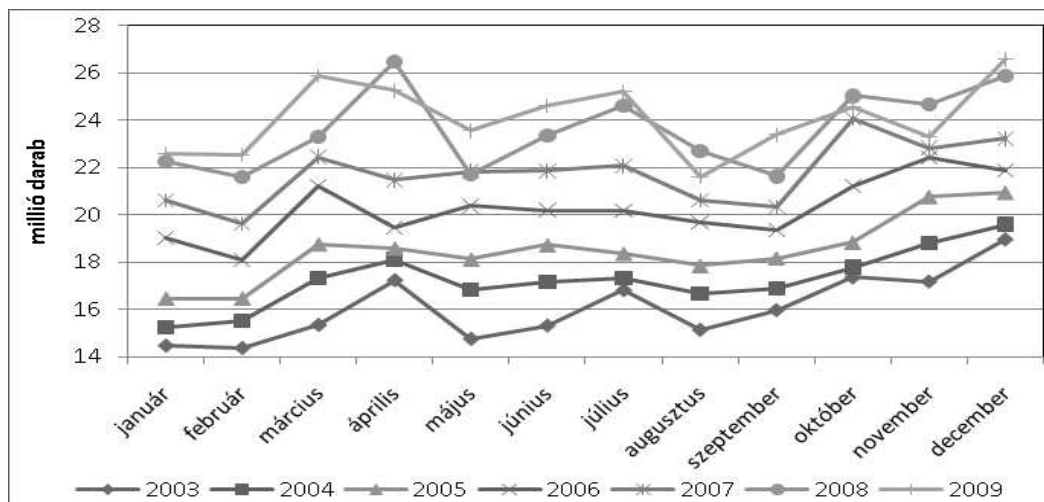
A bankrendszer ebben az évben tért át az új bankszámla számokra. Ekkor kerül kidolgozásra a közvetlen terhelések (csoportos beszedések) szabványosított központi megoldása is az MNB koncepciója alapján.

1998-ban megindult a felkészülés az évezredváltás informatikai megoldására (Y2K), majd 1999-ben a pénzügyi ágazat banki része a GIRO Elszámolásforgalmi Rt. támogatásával készült fel arra, hogy a millenniumi évben a fizetési forgalom a szokásos menetben folyhasson.

Ekkortól számol a cég az éves elszámolásforgalom szezonálisával (4. ábra), és ezen évtől robban be (egy év alatt megharmincszorozódott!) a csoportos fizetések forgalma is.

Habár jelen tanulmánynak nem célja a szezonális elemzése, a tranzakciók számának havi alakulásával kapcsolatban megjegyzendő, hogy azt számos tényező befolyásolja. Ilyen alapvető tényező például, hogy hány munkanap van az adott hónapban (hétvégék száma, állami és egyházi

ünnepek stb.). Emellett a kirajzolódó tendenciák okai lehetnek adóhatáridők, 13. és 14. havi nyugdíjak és egyéb hatások.

4. ábra: A feldolgozott tranzakciók számának havi alakulása

Forrás: GIRO Zrt.

A 2000-es év fontos fejlesztést, a szakaszos elszámolás szeptember végi bevezetését és a kommunikációs szolgáltató-váltást követő átépítést és az adatközpont-kialakítást hozta magával. A társaság 4 órával hosszabbította meg a banki fogadási időt a szakaszos elszámolás beindításával. Harminc klírintagnál lecserélték a 3 évnél régebbi végponti eszközöket.

A GIRODAT Rt. 2002. év eleji integrálásával a GIRO Rt. létrehozta a GIRinfo Adatszolgáltatást azzal a céllal, hogy közhiteles és publikus adatbázisok elérésének biztosításával elősegítse a pénzintézetek hitelezési kockázatának csökkentését.

2003-ban az elszámolásforgalomban több jelentős fejlesztés történt. Megvalósult a közvetlen benyújtású, csoportos fizetések funkcióinak bővítése. A banki végpontok frissítése mellett új hálózatfelügyeleti rendszer kiépítését fejezték be. A GIRO a klíringbiztosításra vonatkozó Üzletmenet Folytonossági Tervet dolgozott ki, melynek éles üzemi tesztelését az év közepén elvégezte. Elkészült az Informatikai Biztonsági Konceptió és Politika; a társaság által elvárt viselkedési normákat tartalmazó Etikai Kódexet az év első felében jelentették meg.

2004 szeptemberében döntés született arról, hogy Magyarország csatlakozzon a határokon átnyúló, kis összegű euró átutalási rendszerhez, a STEP2-höz. Ennek technikai megvalósítását az MNB kifejezett kérésére a GIRO Rt. elvállalta.

A társaság belső életében a szintén ez év során bevezetésre került Vállalat Irányítási Rendszer új szint hozott. Megvalósult az elektronikus dokumentumkezelés és archiválás, az adattárház létrehozásával száműzték a papír alapú munka jó részét napjaikból.

2005-ben a GIRinfo Adatszolgáltatásnál sikeresen végrehajtottak egy korszerűbb platformra történő áttérést.

Kiemelkedő projektje volt ennek az évnek az elszámolásforgalmi rendszer teljes infrastruktúrájának a lecserélése. Tovább folyik a GIRONet (napjainkban: GIROHáló), a társaság saját, védett kommunikációs hálózatára épülő adatátviteli szolgáltatásának fejlesztése. Elkezdődik az előkészítése az egy évtizede működő BKR elszámolómű cseréjének.

A GIRinfo szolgáltatást 2007-ben már 80 ügyfél vette igénybe, csaknem másfél millió lekérdezést végrehajtva. A cég partnerei az innen nyert információkkal lényegesen megbízhatóbbá tették kockázatértékelési rendszerüket.

2008-ban a GIRinfo Adatfeldolgozási Szolgáltatás tranzakciós forgalma a kedvezőtlen makrogazdasági folyamatok ellenére 20%-kal nőtt az ügyfélkör bővülése mellett: az év végére 87 ügyfél vette igénybe egyablakos kiszolgálással, on-line módon a szolgáltatást. A válság hatására azonban a GIRinfo adatszolgáltatás lekérdezési tranzakcióinak a száma jelentősen csökkent. Az elmúlt 7 év látványos emelkedése után nagy esés következett. A havi lekérdezések átlagos száma 2008-ban még 146.737 volt, 2009-ben már csak 98.798, sőt 2010 első öt hónapjában további csökkenés eredményeként csak 83.523 darab.

A 2009-es év során hosszú előkészítést és mindenre kiterjedő, alapos tesztelést követően november 2.-i elszámolási nappal bevezetésre került az InterGIRO, a GIRO Zrt. új elszámolásforgalmi rendszere (GIRO, Igazgatósági határozat, 7/2009/4). A néhány hetes pilot és négy hetes hibamentes párhuzamos működést követően a csaknem napra pontosan 15 esztendeje üzemelő elszámolómű végleg nyugdíjazásra került.

A GIRO Zrt. menedzsmentje, tulajdonosok

Vasvári György ügyvezető - majd vezérigazgató - (1988-1992) készíti elő a cégalapítást, indítja be a céget és készíti elő az SG2-BULL alapú elszámolási rendszer bevezetését. Ez a rendszer bizonyos banki funkcionális igények költségvonzata és banki érdekek miatt nem került éles üzembe.

Szamosi László vezérigazgató (1992-2001) saját fejlesztésben valósította meg az első éles üzembe is állított elszámolóművi szoftvert, a BKR-t és vezeti a céget eredményes gazdálkodási/növekedési pályára.

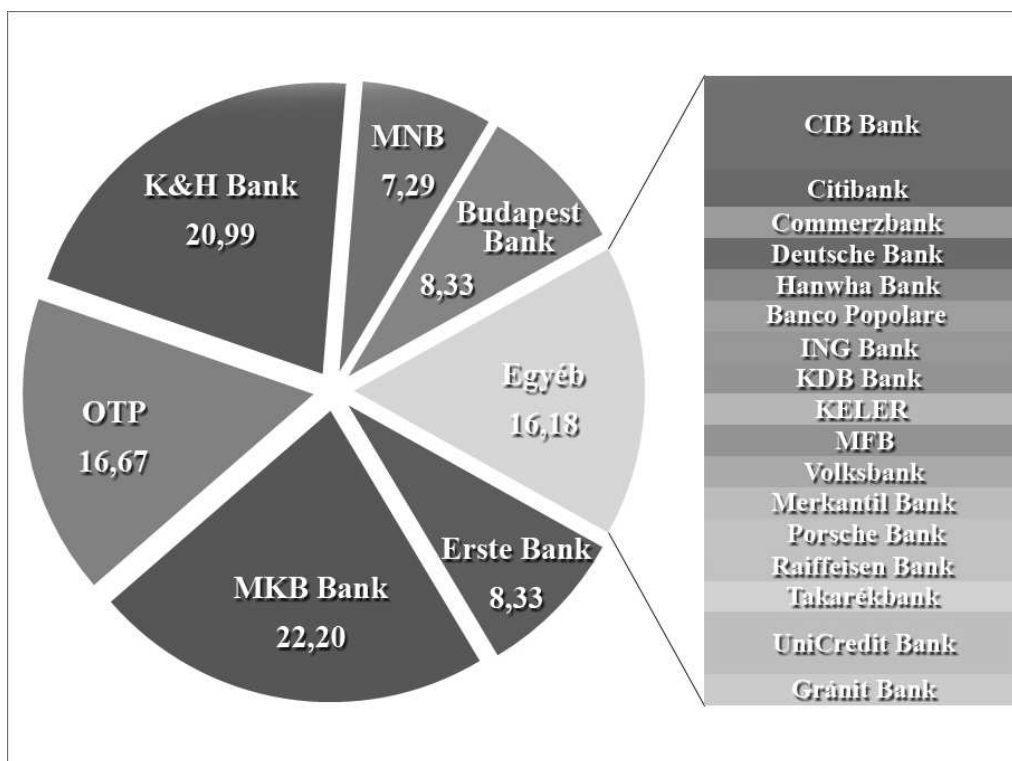
Legeza Péter elnök-vezérigazgató 2001. november 1. óta irányítja az elszámolóház működését. Megválasztása a Magyar Nemzeti Bank kezdeményezésére történt, azzal a céllal, hogy a cég működése átláthatóbb és takarékosabb legyen. Legeza Péter ezt megelőzően az Interinvestnél (az Inter-Európa Bank elődjénél), a Citibanknál, a Westdeutsche Landesbanknál, a Postabanknál, majd a Magyar Nemzeti Bank tanácsadójaként kamatoztatta tudását.

A Giro Zrt.-nél számos új szolgáltatással, köztük adatszolgáltatási (GIRinfo) és központi hitelinformációs szolgáltatásokkal (BISZ Zrt. megvásárlása) bővítette a cég tevékenységi körét. Új informatikai alapokon a Montran Co-val együttműködve új elszámolási szoftvert (InterGiro) vezetett be. Irányítása alatt a klíringszolgáltatás látványosan fejlődött, jelenleg pedig az eddigi legjelentősebb fejlesztés, a napon belüli elszámolás és a SEPA formátum bevezetésének előkészítése zajlik.

Tulajdonosi szerkezet

1988-ban, az alapításkor a Giro Rt. 504 millió forint alaptőkével rendelkezett. Az alaptőke további részvény kibocsátásokkal folyamatosan emelkedett: 1992-ben 50 millió, 1993-ban 30 millió, 1994-ben 30 millió, 1995-ben 5 millió névértékű, 1996-ban 5 millió forint névértékű részvények kibocsátásával. 1996-ban a cég a saját vagyona terhére a jegyzett tőkéjét a háromszorosára, 1.872 millió Ft-ra emelte. 1997-ben ismét a saját vagyon terhére történt alaptőke emelés, így ettől az évtől 2496 db egyenként 1.000.000 Ft névértékű, névre szóló részvényből tevődik össze a cég jegyzett tőkéje.

A GIRO Zrt. részvényesei a társaság alaptőkéjét közel 2,5 milliárd forintra emelték fel az elmúlt évek során (összesen 2496 db részvény, minden részvény névértéke 1millió forint).

5. ábra: Az egyes tulajdonosok részesedése a GIRO Zrt. részvényeiből (%)

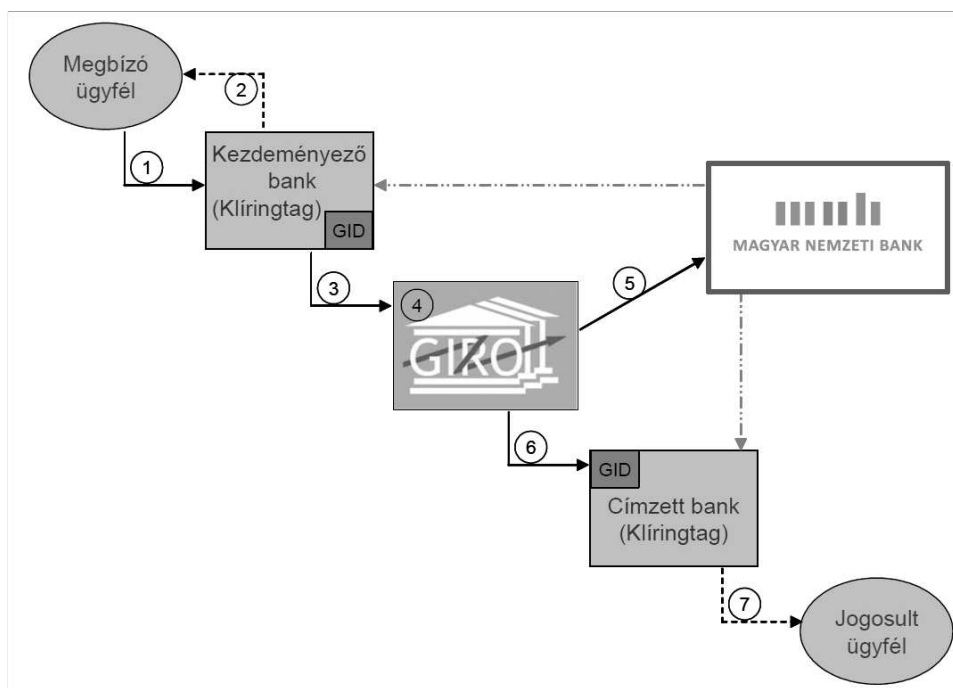
Forrás: Saját szerkesztés a GIRO Zrt. adatai alapján

Bár a klíringtagok (a BKR-hez közvetlenül csatlakozó hitelintézetek) száma nagyjából állandó, 2000. óta a részvénytulajdonosok száma a fúziók és a megszűnések eredményeként folyamatosan csökken. Az 1995. évi 43 részvény-tulajdonossal szemben 2011-ben 23 részvénytulajdonosa volt a GIRO Zrt.-nek.

A BKR jelenlegi működése

A magyarországi bankközi fizetési forgalom elszámolása teljes mértékben elektronikus úton történik. Ez két módon, a BKR illetve a 1999-ben bevezetett VIBER (Valós Idejű Bruttó Elszámolásforgalmi Rendszer) - melyet az MNB működtet - alkalmazásával valósul meg.

A GIRO Zrt. által működtetett BKR a nemzetközi iránymutatásoknak és a legjobb gyakorlatnak (best practice) megfelelő olyan elszámolási rendszer, amely kiépítettségével lehetővé teszi a belöldi bankközi pénzforgalom mindennapi zavartalan működését. A Bankközi Klíring Rendszer biztosítja, hogy a Hitelintézetek az ügyfelek számára korszerű és magas színvonalú pénzforgalmi szolgáltatásokat kínálhassanak. A hitelintézeti igényeknek megfelelően a tárgynapi tranzakciók a következő elszámolási nap reggelére a Klíringtagok számláján elszámolásra kerülnek, így ezután az ügyfél számláján jóváírhatóak. (GIRO Zrt.)

6. ábra: Egyedi tranzakciók folyamata a BKR-ben

Forrás: GIRO Zrt.

A folyamat lépései:

1. Megbízás benyújtása [T-1 napra].
2. Megbízó ügyfél számlájának terhelése [T-1 napon] (megjelenítés a számlakivonaton).
3. Bankközi tranzakció indítása [T-1 nap].
4. Tranzakció fogadása, elszámolása (figyelembe véve a keretet) és a bankközi pozíció 1. kiszámítása [T elszámolási napra] a BKR-ben.
5. Bankközi pozíció továbbítása és fogadása [T elszámolási napra], a banki számlák 2. terhelése és jóváírása, a bankok értesítése.
6. Tranzakció továbbítása és fogadása [T elszámolási napra].
7. Jogosult ügyfél számlájának jóváírása (megjelenítés a számlakivonaton).

A BKR csak olyan tranzakciót számol el, amelynél a megbízó ügyfél és a jogosult ügyfél számláját különböző klíringtag vezeti.

A magyarországi elszámolásforgalom jövője

A 2002-2010. közötti időszakot magyar elszámolásforgalom történetének legaktívabb korszakának tekinthetjük. Ez idő alatt a magyar hitelintézeti elszámolóház, a GIRO Zrt. sikeresen bővítette tevékenységét adatszolgáltatási (GIRinfO) és központi hitelinformációs szolgáltatásokkal (BISZ Rt. megvásárlása), drasztikusan csökkentette az elszámolásforgalmi díjakat és új informatikai alapon új elszámolási szoftvert (InterGiro) vezetett be. A cég és vezetői aktivitásukkal tevékenyen részt vállaltak az elszámolásforgalommal kapcsolatos hazai és EU-s fejlesztési irányok meghatározásában.

Napjainkban az elszámolóház és a teljes hazai bankszektor eddigi talán legnagyobb kihívása előtt áll. A BKR és VIBER elindulásával azt mondhatjuk hogy a hazai elszámolási rendszer akkoriban Európa élvonalába tartozott, mára azonban számos tekintetben előrébb jár az európai országok jelentős része, ami önmagában is indokolja a felzárkózást.

Hazánk a közeljövőben az Európai Unió 18. országaként, a belföldi átutalások tekintetében az összes klíringtagra vonatkozóan megvalósítja az aznapi elszámolást és – ezzel párhuzamosan – bevezeti a SEPA formátumot. Az InterGIRO2 néven futó országos projekt keretében létrejövő új elszámolási rendszer 2012. július 2-től fog működni. Ez a változás mérföldkő lehet a hazai elszámolásforgalom történetében és várhatóan jelentős hatást fog gyakorolni nem csak a bankszektorra, de a gazdasági élet egészére.

Egyértelműen jelentős változást fog okozni és elszámolásforgalmi szempontból is komoly felkészülést igényel az euro bevezetése is, ez azonban jelen állás szerint újra meglehetősen távolinak tűnik. Ugyanakkor a SEPA fizetési szabványok már a forint fizetési forgalomban történő alkalmazása jelentősen meg fogja könnyíteni a pénznemváltásból eredő nehézségek leküzdését.

Napon belüli elszámolás

Jelenleg Európában számos különböző fizetési rendszer működik. Ezek működtetői szintén nagy változatosságot mutatnak a kis értékű és/vagy nemzeti elszámolóházaktól egészen az EBA STEP2 páneurópai elszámolóházig. Számos EU tagállamban ezek a szervezetek napon belüli elszámolási szolgáltatást is nyújtanak, ezek azonban nagy mértékben eltérőek lehetnek (pl. az ügyfélkör, díjszabás tekintetében). A mai helyzetet tekintve azonban Magyarország ebből a szempontból mindenképpen elmaradottnak tekinthető, mivel hazánkban továbbra sincs ilyen lehetőség.

Ezen változtathat a 2010. július 2-án elindult „SEPA szabványok alkalmazásával összekötött napközbeni elszámolás bevezetése”, vagy más néven InterGIRO2 (IG2) projekt, melynek célja, hogy a belföldi, nem papír alapú átutalások tekintetében 2012. július 1-ig az összes klíringtagra vonatkozóan bevezetésre kerüljön az aznapi elszámolás és a SEPA formátum. Ez olyan új kihívás elé állítja a teljes magyar banki szektort, amilyennel a modern automatizált elszámolóház, a GIRO Rt. megalapítása óta nem találkozott. A várakozások szerint a projekt megvalósulása esetén az átutalások SEPA szabvány alapon fognak végbemenni és nagy részük 1-2 órán belül jóváírásra kerül, ami a pénz- és elszámolásforgalom komoly átalakítását jelenti. A szükséges fejlesztések a bankok teljes informatikai, operációs és folyamatszervezését áthatják.

Egységes Euro Pénzforgalmi Övezet (SEPA)

A tagállamok gazdasági integrációja az Európai Unió leglényegesebb célkitűzései közé tartozik. Ezen cél megvalósulásának fontos eleme a tőke, az áruk és a szolgáltatások szabad áramlása. Az EU területén azonban az volt tapasztalható, hogy a tagállamok közötti pénzforgalom az egyes országok belső pénzforgalmához képest lassú és drága, ami korlátozni látszott a gazdasági integráció elmélyülését. Továbbá az euró 1999-es bevezetése és a nagy összegű eurofizetési műveleteket teljesítő közös fizetési rendszer, a TARGET⁵ létrehozása ellenére az euroövezetben a kis összegű elektronikus fizetési műveleteket továbbra is más-más módon dolgozzák fel. Ez indokolta egy közös európai fizetési térség, a SEPA létrehozását. (Bartha, 2003.)

Hazánkban a SEPA átutalás (HCT⁶) előreláthatólag a napközbeni elszámolással egy időben vezethető be, a két feladat a jelenleg is folyamatban lévő InterGIRO2 projektben egyesült. (InterGIRO2 Üzleti kézikönyv v0.1, 2010)

Az új rendszer indulásának napjától egy ideig csak SEPA típusú átutalást lehet majd elszámolni, később ehhez csatlakoznak a SEPA beszedés konstrukciók is. Előreláthatóan 2012 és 2015 között a régi és új fizetési és elszámolási eljárások párhuzamosan használhatók lesznek, igaz erőteljes korlátozásokkal.

⁵ Trans-European Automated Real-time Gross Settlement Express Transfer System

⁶ Hungarian Credit Transfer: forintalapú SCT (SEPA Credit Transfer)

Összefoglalás

Az elmúlt másfél évtized meghatározó volt a magyar elszámolásforgalom történetében, az automatikus elszámolás kialakulásában és fejlődésében. Tanulmányunkban ezen időszak történéseit igyekeztünk bemutatni.

Első teljes éve, azaz 1995 óta a bankok közötti elszámolást igénylő átutalási és beszedési megbízások lebonyolítására szolgáló Bankközi Klíring Rendszer gyakorlatilag hibátlan működtetéssel biztosította a gazdaság működtetéséhez szükséges pénzforgalmat. Az Egyesült Államok ingatlanpiacáról induló, majd a világ egészére kiterjedő gazdasági válságig a hazai elszámolásforgalom évről-évre kimagasló növekedési ütemet ért el. Ennek a sikernek a háttérében a klíringház, azaz a GIRO Zrt. áll, amely folyamatosan bővülő szolgáltatásokkal és emelkedő technikai színvonalon látja el feladatát. Megbízható működését nemzetközileg elismert szakértő szervezetek többszöri auditja is bizonyítja. Tevékenységét mára közszolgáltatásnak tekintik, s a fejlődés (pl. SEPA) révén a gazdaság élénkítésnek is egyik lényeges eleme.

A múlt és a jelen sikerein túl nem mehettünk el szó nélkül a jövő kihívásai mellett sem, hiszen több folyamatban lévő és jövőbeli változás miatt is kíváncsian tekinthetünk az elkövetkező évek elé. Az InterGIRO2 projekt segítségével visszakerülhetünk Európa élbolyába, ahová az elmúlt 15 éves időszak elején is tartoztunk. Ugyanakkor a teljes európai uniós standardizáltság miatt a hatékonysági kérdések megoldhatatlannak tűnő feladat elé állíthatják a hazánkéhoz hasonló kisebb elszámolóházakat.

„A tanulmány a TÁMOP-4.2.1.B10/2/KONV-2010-0001 jelű projekt részeként – az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében – az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.”

Felhasznált irodalom

Bankszövetség. (2009/12). *Húsz esztendő a GIRO, 15 éves a klíringrendszer* - Hírlévlé.

Budapest: Magyar Bankszövetség.

Ferber, K. -N. (1990). *A Budapesti GIRO és Pénztáregylet Rt. 1893-1948*. Budapest: GIRO

Elszámolásforgalmi Rt.

Fogarás, I. (1997). *Bankmenedzsment*. Budapest: Saldo.

GIRO. (7/2009/2). *Igazgatósági Előterjesztés*. Budapest: GIRO Zrt.

GIRO. (8/2009/4). *Igazgatósági Előterjesztés és Határozat*. Budapest: GIRO Zrt.

GIRO. (7/2009/4). *Igazgatósági határozat*. Budapest: GIRO Zrt.

GIRO. (2/2007/3). *Igazgatósági Határozata a Társaság hosszú-távú stratégiai koncepciójának elfogadásáról*. Budapest: GIRO Zrt.

Prágay, I. (. (2001/1). *A magyar fizetési rendszer*. Budapest: MNB.

Esetenként külön hivatkozások nélkül felhasznált irodalmak

Kovács, L. (2010). *Az európai pénz- és elszámolásforgalom jövője*, Miskolc: Miskolci Egyetem.

BISZ Zrt. Éves jelentései 2005-2010.

GIRO Rt./Zrt. Éves Jelentései 1995-2010.

GIRO Rt./Zrt. elszámolásforgalmi anyagai.